

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 87
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 30 Septembrie, 1892.

Cu ziua de mâne se începe pretutindenea instrucțiunea în scôlele nôstre dela sate. Cu ziua de mâne se începe de nou o activitate, care în vîrtutea legilor țerei nôstre se întinde preste 8 luni de zile, o activitate binecuvîntată, o activitate ale cărei rezultate privesc statul, privesc societatea omenescă și privesc pe singuratici cetățeni. Toți acestia își au partea lor din această binecuvîntată activitate, toți iau partea cea mai bună, căci ce în lume pôte se fie mai bun, mai binecuvîntat, decât perfecțiunea în știință și morală a acelor fragede odrasle nobile, cari mâne poimâne vor fi flôrea, mâne poimâne vor fi fructul nobil în frumôsa grădină a patriei nôstre.

Cu ziua de mâne se deschid pretutindenea ușile scôlelor nôstre pela sate, și învățătorii intră în oficiu, tineretul se pune la lucru, și acești doi factori din scôla poporală în armonie bună nisuesc spre scopul măreț, care și l'a pus scôla, perfecționarea elevilor în cultură și moralitate, sau cu termeni din pedagogie vorbind: cultura minței și a inimei, care e scopul educațiunei.

Și când constatăm scopul educațiunei, când deschidem pentru prima-dată ușa acestui sanctuarium al humanismului, întrîga ființa noastră e pătrunsă de sfințenia cauzei comune, în serviciul căreia stă scôla populară.

Momentele aceste sunt mult mai solemne, în ochii nostri mult mai sfinite, decât ca să le întuncăm prin reflectarea la alte lucruri, cari ați ne amăresc zilele. Vom vorbi deci numai despre acelea, cari stau în strînsă legătură cu scôla, numai despre acele, cari puse la dispozițiunea celor doi factori din scôla, promovează instrucțiunea conform menițiunei ei.

Mulți, foarte mulți se țin chemați a vorbi despre scôlele nôstre poporale, mulți, foarte mulți despre învățătorii din scôlele nôstre, și sunt puțini aceia, cari cunosc adevăratele trebuințe ale scôlelor nôstre, condițiunile, între cari lucrând învățătorii și elevii, se pôtă ajunge la scopul urmărit de scôla.

Condițiunile, între cari trebuie să lucreze învățătorul nostru dela sate aprôpe pretutindenea sunt nefavorabile. Și sunt de tot nefavorabile și condițiunile, între cari intră în scôla, cu cari în întreg anul se luptă în cele mai multe locuri elevii.

Unul dintre cele mai mari neajunsuri e dotațiunea învățătorilor, și neajunsul acesta e general nu numai în biserica noastră, ci el e general la toate confesiunile, la scôlele comunale, ca și la cele ale statului. Aprôpe la toți învățătorii din patria noastră dotațiunea e măsurată așa, că bietul om cu familia

abia are cu ce trăi de ați pe mâne. Se cere deci multă tărie de suflet, ca între asemenea condițiuni învățătorul, pătruns de sfințenia cauzei scolare, să și sacrifice tot timpul pentru scôla.

Și învățătorimeii din patria noastră trebuie să i se dea ecest frumos testimoniu, și noi o facem acesta cu plăcere, o facem acuma la începutul anului ca o îmbărbătare a învățătorilor, ca răsplată morală, să se scie că sacrificiile aduse pe altariul instrucțiunei publice sunt recunoscute, sunt apreteiate, și sunt scrise în cartea de aur, care o ține deschisă națiunea pentru neobosiții, pentru neinteresaiți sei lucrători.

Neajuns mare e în multe locuri edificiul de scôla necorespunzător, neajuns e lipsa aprôpe to tală a aparatelor utensiliilor de scôla, care se și simte în frul instrucțiunei de ani

Ne ajuns e cercetarea neregulată a scôlei în multe locuri, ea însă e justificată în cele mai multe casuri cu împregiurări familiare, și între aceste la locul prim dora cu sêracia proverbială a poporului nostru e justificată cu pozițiunea locului, justificată cu nepriceperea părinților, ca să nu mai vorbim și de indolența organelor administrative în aplicarea pedepselor dela absențiile scolare.

Neajuns mare e în cele din urmă împregiurarea, că de un timp încôce sunt tot mai dese bôlele epidemice, cari cu sutele seceră viața copiilor din etatea scolară, și contra cărora pe la satele nôstre de multeori în paguba instrucțiunei.

Delăturarea acestor pedeci formeză ocupațiunea de predilecțiune a organelor chemate să promoveze binele scôlei, și trebuie se recunoscem, că din an în an la scôlele nôstre constatăm îmbunătățiri și în punctul dotațiunei învățătorilor, și în punctul delăturării celorlalte neajunsuri.

Cu ziua de mâne se încep scôlele nôstre pre la sate. Binecuvîntat să fie césul, în care se deschide ușa scôlelor nôstre poporale!

Din delegațiuni.

Sibiiu 30 Septembrie, 1892.

(br.) A devenit un feliu de datină, că de câte ori se întrunesc delegațiunile, bărbații mai marcanți se accentueze și se ilustreze situațiunea politică internă și esternă a monarhiei.

Nu vom intra de astădată în discusiune referitoriu la vorbirea Maj. Sale monarhului și nici la esposeul ministrului de externe, căci enunțațiunile, ce le-au făcut, s'au repetat și de altădată. Ele culminează numai în asigurarea, că pacea, care fericesce popôrele, se va menține și mai departe și că ga-

ranțiile păcei se află în alianța triplă, care ține în echilibru balanța europenă.

Deosebit de importante pentru noi însă au fost cuvintele presidentului delegațiunei austriace Chlumensky.

Densul a insinuat un feliu de iubileu al delegațiunilor din incidentul de douăzeci și cinci de ani al existenței lor. Și în acest timp, a ăis președintele, consolidarea statelor pe basă dualismului s'a întărit și ele mulțamite cu politica, ce se urmază, se desvôltă în pace și se consolidează tot mai tare.

Nu scim, dacă din convingere a accentuat acest bărbat de stat împregiurarea acesta mângăitoare, sau fost-a ea numai o parafrază învechită pentru a da un lustru acțiunei, ce se urmază și a atrage ochii lunei asupra darurilor bogate, ce se revarsă asupra monarhiei, a asigura lumea mare, că în adevăr în monarhie domnesce pacea, ticna, mulțămirea și că popôrele conlocuitoare, daruite dela Dumnezeu cu aceste roduri, progresază în linisce.

Noi considerăm consolidarea statului dela raporturile lui interne.

Și dacă privim lucrul din acest punct de vedere, și numai din acesta trebuie să-l privim în prima linie, apoi icôna, ce și-o pôte face ori ce om, care raționează cu minte sănătôsă și cu inima la loc se înfășează cu totul în alte colori.

Nemulțămirea domnesce în toate părțile. Nemulțămire între popôrele statului austriac și mai mare nemulțămire între popôrele statului ungar.

Pentru-că, dacă în Austria nemșii sunt mulțamiți, când ei privesc cu ochii cum se închegă tot mai tare hegemonia germană; — dacă în Ungaria elementul magiar se întăresce și esercită un feliu de egemonie condamnabilă, acesta nu va să dică încă, că raporturile interne sunt consolidate.

Accentuăm din nou: în Austria trăesc multe popôre nemulțamite și mai nemulțamite trăesc popôrele Ugariei.

Presidentul delegațiunei austriace putea să o vadă acesta, putea să simtă nemulțămirea cehilor și a slavilor preste tot în Austria și putea să audă de nemulțămirea popôrelor de sub corôna sf. Ștefan din Ungaria

Nisuița d'ase ridică o națiune, care ați are o sôrte mai norocôsă, pôte duce la evenimente neprevădute, căci acesta nisuița se manifestă în un feliu de stăpânire asupra altor popôre, cari după drept trebuie să fie egale în toate.

Ridicarea se pôte face numai în contul popôrelor conlocuitoare, cari desteptate și ele, țin la drepturile lor cu tăria convingerei, că ele trebuiesc apă-

FOIȚA.

Cultura grădinilor și folosul lor.

(Urmare).

În multe casuri însă pământul e sêrac și astfelu întorcându l, vine deasupra și se îngrașe prin arșița sôrelui și alte influințe ale naturei, precum și prin gunoie. Êr pătura arabilă cu materiile ei nutritôre deja disolvate se pune în afundime spre a da chrană rădăcinilor pomilor.

Prin operațiunea aceasta ni-se dă privilegiul, cum nu ni-se mai dă nici când, de a pregăti pământul pentru o grădină. Cu ocaziunea aceasta, punem gunoiu pe pământ, acolo unde e de lipsă, adevă în afundime la rădăcinile pomilor. Aprôpe câte specii de pomi, atâtea gunoieri. Va să dică nu toți pomii se înpacă cu unul și același gunoiu; causând gunoierile nepotrivite pomilor foarte multe bôle. Și pentru aceea, încât despre gunoieri voi reveni la locul seu; observând atâtea, că la rigolare se se gunoiescă pământul fără considerare la speciile de pomi. Bôlele pomilor mai provin, afară de gunoiul nepotrivit și din apă prea multă și petriș care se află la rădăcinile pomilor. Tôte acestea sunt scăderi ale unui pământ

menit pentru grădină, dealfeliu foarte mari, dar prin rigolare ușor delăturabile.

Apa o delăturăm prin scocuri, țevi și canaluri, petrișul îl înlocuim prin alt pământ mai bogat în materii nutritôre. Acesta este lucrarea cea mai neapărată la înființarea unei grădini, având influințe numeroase asupra plantelor, cari din cauza timpului fisic nu se pot înșira. Operațiunea aceasta e foarte grea și costisitoare însă cu îmbelșugare răsplătită. Se mai pôte îndeplini și cu ajutorul a două pluguri cel dintâiu ca de obicei cu corman, al doilea tot pe aceeași brazdă fără corman.

După rigolare urmază apoi în primăvêra următoare împărțirea grădinei.

Dacă e vorba de cultivarea rațională a grădinilor, apoi acelea trebuie întocmite, ca să aibă și o influență ore-care asupra vieții nôstre atat fizice cât și morale, asupra gustului estetic pentru tot ce e nobil și frumos. Cu un cuvânt să fie împreunat folosul cu frumosul. Și pentru-ca grădina să coreșpundă acestora, basă trebuie să consiste în împărțirea ei cât mai corectă. Forma terenului destinat pentru o grădină pôte fi pătrată adevă cua-drată sau alt patru-unghiu, triunghiu, formă multi-unghilară neregulată, după împrejurări locale. O condițiune priinciosă însă atât pomilor cât și legume lor este, că gradina să represinte o formă pătrată.

Deci deși forma grădinei atârnă dela împregiurările locale, totuși împărțirea ei o facem cam în următorul mod:

Fără considerare le pôrta grădinei care se pôte afla în ori și ce parte a grădinei, êrăși după împregiurări locale; ea la tot casul e bine, dacă se află pela mijloc, fără considerare, ăic, la acesta, cu ajutorul a două sfori, la o distanță 1 1/3 m., potrivit cu mărimea grădinei, săpăm o cărare principală tocmai prin mijlocul grădinei, aruncând pământul îndrêpta și stênga dela un gard până la celalalt de vizavii, unde êrăși, dacă nu la mijloc, cel puțin în apropiere ar trebui să se afle un loc de intrare, pentru a intra și eși cu carul, când cu distribuirea parilor, gunoiului, petrișului sau a unor unelte, fără a vêtama cu întôrcerea carului vre-un pom sau legumă.

Intocmai preste mijlocul acestei cărări, tot asemenea procedând, tăiem o a doua cărare, așa, ca să formeze aceste două cărări principale o cruce drêptă. Prin acesta grădina se împarte în patru table mari a căror formă — după împărțirea acesta corectă — trebuie să fie asemenea cu a grădinei. Împărțirea mai departe se continuă prin tăere de cărări asemenea celor principali dela părți până în cărările principale deja tăiate, dacă acelea (porțile) nu se află la mijlocul grădinei. După trebuință se mai întocmesc și alte cărări, nu tocmai așa spațioase ca

rate, întocmai cum țin stăpânitorii de astăzi a impune sarcine pe umerii acestor popoare.

Procesul, ce se desvoltă deci între popoarele monarchiei, poate duce la o sguduire din temelie socială, căci oamenii mănâți de un curent bolnăvicios nu mai cunosc margini în acțiunile lor, ci merg înainte, tot înainte și nu privesc, ceea ce se întâmplă îndărăt.

Cu deosebire la noi în Ungaria lucrurile se află în un stadiu de tot deprimătoriu. Rasa magiară, care voescă să se susțină la putere cu ori ce preț, care pretinde pentru sine drepturi deosebite dar sarcini nu, a ajuns la punctul cel mai înalt, dar și cel mai periculos și numai bunul Dumnezeu va ști, dacă acest avânt nu va avea consecințe, de care va trebui să te înfiozezi.

Căci, dl. președinte al delegațiunii austriece va fi audiat cuvântul lui Kossuth, că nu e timpul acum ca magiarii să se rescole dar poporul laș ar fi, când ei ar abdica de revoluțiune. Și nimenea n'a tras la răspundere pe cei ce cu atâta râvnă propagă cultul bătrânului revoluționar, nimenea dintre magiari n'a condamnat politica, ce se urmărește, — nu, căci nimenea n'are curajul a se opune curentului.

Cum dară poate veni presidentul delegațiunii austriece a accentua lucruri, care nu sunt, nu vede deusdă constituția falsificată, libertatea încătușată și egalitatea rămasă o vorbă banală.

Nu vede deusdă, că popoarele din statul ungar și chiar din cel austriac sunt oprite în dezvoltarea și aspirațiunile lor, cu toate, că au fost cele mai loiale, cele, cari în timpuri grele s'au jertfit cu tot avântul lor, cu sângele lor.

A vedea toate acestea stări abnormale și a accentua, că monarchia e consolidată, ni se pare un lucru prea cutezant. Poate că lucrurile, ce se petrec în delegațiunea ungară și în special vorbirile membrilor din opozițiune și ale lui Ugron îl va descepta din visele de aur, va vedea cu ochii realității și oamenii desteptăți poate vor lucra la sanarea răului.

Că veni-va și timpul acela în curând, nu șcim, dar interesele monarchiei și consolidarea ei l'areclămă, căci alt cum nu putem să vorbim de consolidare.

Revista politică.

De câțiva timp se ventilă în continuă scirea, că între membrii cabinetului este mare neînțelegere și că o crasă ministerială va izbucni în curând. Scirea aceasta o confirmă acum toate ziarele din Budapesta și chiar ziare străine bine informate. Călătoria de multe ori a ministrului Szapáry la Viena încă e adusă în legătură cu crisa. Causa principală o formează cestiunea căsătoriilor mestecate, care a venit din nou la discuțiune în conferința din urmă a consiliului de miniștri și în care lucrurile s'au încordat și mai tare. Ministrul president a călătorit imediat la Viena.

Revista berlineză „Gegenwart” publică un articol, în care critică aspru politica de până acum a germanilor austriaci și desfășură un nou program al viitorului, sfătuiind pe germani să stăruască pentru o monarchie federalistă, în care germanii se formeze un regat german austriac pe baze naționale și să intre în federațiune cu celelalte popoare ale monarchiei.

Cehii vor un regat boem. Acest stat numai atunci ar deveni periculos germanilor, când nu ar forma și aceștia un regat național german. Germanii s'ar putea înțelege și cu slavii de sud cu slovenii, polonii, românii și rutenii, dacă ar lupta împreună cu ei în contra dualismului și pentru delăturarea statului ungar de ași, în favoarea unui stat nou mărginit la teritoriul de limbă magiară.

cele principale, precum sunt de exemplu cărările din lăuntru gardului în jurul grădinei, însă nu tocmai în apropierea gardului, destinând din gard până în cărare, — după trebuință, — anume straturi pentru agriși, strugurei, trandafiri, crini, vița de vie sau alte tufe roditoare. Aceste straturi s'ar putea pune în serviciul chiar a legumelor. Ca să nu fie umbrite de toate părțile de umbra pomilor; căci tare greșită este procedura mai cu seamă a tinerilor noștri dela cultiva legumele printre pomi, sau viceversa pomii printre legume, unde răpindu-și uneia altele lumina și căldura recerută, nu au cum reuși. Mai recomandabil este însă, a rezerva în grădina de pomi locul din fața soarelui pentru legume; împărțindu-l pentru fie care soi de legumă în mai multe strătuțe după trebuință.

Dacă grădina reprezintă o formă multiunghiulară neregulată, ușor și necesar este, a destina câte un loc în unghiuri pentru butea sau grăpa de urină, pentru compost, unde să se arunce lucrurile și buzienile netrebnice, când cu curățirea grădinei și a cărărilor, cu deosebire primăveră, prăgătind astfel un gunoiu escelent pentru plante.

(Va urma.)

Totdeauna numita revistă sfătuesce pe germanii austriaci, ca să nu mai reînnoască pactul cu magiarii, când va expira și se ceră o formă de stat federalistă pentru Austria cu șapte state naționale pentru stăpânirea Habsburgică cu capitala Viena. Aceste state ar trebui să fie despărțite în privința națională și fără a se mai ține seamă de granițele istorice, cari și-au pierdut importanța.

Delegațiunea ungară a pertactat bugetul pentru armată. Raportorul Rakovsky István, după ce făcu o generală privire preste această parte din buget recomandă primirea bugetului, care face suma de 117,956,000, adică față cu cel din anul trecut un spor de 4,200,000 fl. Raportorul dăse între altele, că motivarea bugetului pentru armată este greșită și nu dă nici o lămurire privitor la sporul pretins. Răspunsul ministrului de războiu în cestiunea unei academii militare magiare, dăse Rakovsky, nu corespunde în ce privește limba magiară, cu atitudinea pe care a arătat-o delegația față cu pretensiunile drepte ale armatei. Ministrul comun de războiu nu arată pe deplin conștiința, că el n'are de a face numai cu naționalitatea magiară, ci stă față cu statul magiar și în privința acesteia e responsabil și președintele guvernului unguresc.

După ce vorbiră Beöthy, Hegedüs, Rakovsky, Zichy și Pulszki, luă cuvântul Gabriel Ugron, care atacă cu vehemență pe ministrul de războiu, față cu care „n'are încredere”. Ugron dăse între altele, că el ia în considerare exclusiv spiritul național în armată. Armata, dăse vorbitorul, o privesc ca pe o parte separată hermetice. După părerea lui se face risipă cu milioanele și insistă cu deosebire pentru a se delătura protecția și nepotismul în armată.

Răspunsul ministrului de războiu br. Bauer nu oferă nimic deosebit. La sfârșitul vorbirii sale ministrul dăse, că nu s'a făcut încă tot ce pretinde o armată bună. Sunt lipse, cari trebuie să se aștepte, căci le pretinde progresul și tendința legitimă de a perfecționa armata.

În cestiunea înființării unei academii militare în Ungaria, majoritatea a votat propunerea delegatului Hegedüs, ca să se înființeze această academiă.

Propunerea lui Beöthy însă, ca limbă de propunere în noua academiă militară, ce se va înființa în Ungaria, să fie limba magiară, s'a respins.

În ședința dela 8 Octombrie s'a continuat dezbaterile asupra bugetului armatei, la ordinea zilei fiind discuțiunea asupra răspunsului ministrului de războiu privitor la propunerea limbii magiare în școlile militare și corespunderea autorităților militare cu autoritățile civile unguresci.

Din partea opoziției au vorbit Beöthy și Ugron, atacând vehement răspunsul ministrului de războiu, și declarându-se nemulțumiți cu el.

Ugron dăse între altele: Ungaria și Austria înseamnă două națiuni deosebite: austriacă și magiară. Soldatul este sau magiar, sau austriac, fiind că un imperiu o patrie comună, care nu e nici magiară, nici austriacă, ci o corcitură — nu există. Ridicarea limbii magiare la gradul de limbă de propunere în armata comună provine din instituția dualismului, din necesitatea pregătirii. Dacă armata vrea să învingă, atunci trebuie să se țină samă de spiritul ei național; armata așadar trebuie să fie crescută și alimentată cu spirit național magiar. Acesta se poate face numai așa, dacă la institutele militare se va introduce plan de învățământ unguresc și limba de propunere magiară.

La aceste observări ministrul de războiu Bauer, că în institutele militare s'a făcut tot ce s'a promis față cu studiul limbii magiare —

În numărul din Septembrie al revistei „Contemporary Review” a apărut un articol, în care se vorbește despre *Papa și Ungaria*. Autorul articolului spune, că relațiile dintre Curia romană și guvernul magiar sunt foarte încordate, pe când de altă parte republica franceză, care în multe privințe a atacat vehement biserica, în timpul din urmă a primit dela Roma un fel de întărire a politicii sale și a sistemului de guvernare republican. Curia romană, dăse numita foice, își dă totă silința se redea republicii pacea și liniștea, er pe Ungaria s'o aducă în încredință. Cheia acestei atitudini a curiei romane este, că monarchia noastră face parte din tripla alianță. Acesta se vede și din impregiurarea, că Papa va revoca în curând pe Galimberti din misiunea sa politică în Austro-Ungaria, pentru ca astfel să dea cu atât mai vârtos expresiune tendințelor sântului scaun din Roma față de politica alianței întreite. În combinația cu acesta e și amânarea alegerii noilor cardinali. Dacă Papa Leo XIII va muri până când nu s'au numit noii cardinali, atunci tripla alianță va avea în noua conclavă mai puțin cu cinci voturi, de cum i s'ar cuveni. Autorul articolului espune apoi pe larg cestiunea matriculelor în Ungaria, comunicând și ordinațiunea ministrului Csáky privitoare la această cestiune, care se agită în

Ungaria de lung timp. La sfârșit autorul articolului dăse, că înainte de ce Csáky ar fi dat numita ordinațiune, primatul a dat o circulară către clerul catolic în care îl provocă, să se supună dispozițiilor ministrului de culte în cestiunea matriculelor.

Cercetarea sfintei biserici.

Simțul de pietate creștină și-are și el după epocile vieții și dezvoltării poporului pretensiunile sale,

Voesce acest simț și are necesitate, ca se fi alimentat în deplină măsură. Isvórele din cari se alimentează simțul de pietate creștină sunt: rugăciunea, cultul public, și cultul privat dumnezeesc, observarea cu rigore a datinelor religioase, contribuiri pentru susținerea și dezvoltarea biserice, participarea la viața constituțională-biserică, și mai pe sus de toate acestea o viață creștină, și

Și fiind simțul de pietate creștină baza și fundamentul pentru întreaga viață și dezvoltarea omenescă, baza și fundamentul bunăstării și fericirii omenescii, este natural, ca să privim și cercetăm, cum și în ce mod se alimentează în timpul de față la poporul nostru simțul de pietate creștină din isvórele anumite mai sus.

Ne vom ocupa de astădată de modul, cum cercetă poporul sânta biserică. Din datele subterne Venerabilului consistoriu eparchial din Arad de către oficiile parohiale în anul trecut, aflăm, că: poporul nostru în genere cercetă regulat, cu mic cu mare, sânta biserică la sărbătorile mari; dar în Duminecile și sărbătorile de preste an cercetarea nu este destul de regulată și de corespunzătoare. Pentru cercetarea mai regulată a sfintei biserici oficiile și comitetele parohiale, așa aflăm din aceste date, au făcut ceea ce au putut, și anume; în unele comune au activat coruri de plugari, — și mai în toate părțile preoțimea pentru a face poporului cultul dumnezeesc mai plăcut și mai atrăgătoriu, a început a ține poporului tot mai adese ori predici instructive.

Ambe aceste mijloce s'au dovedit de bune, și au contribuit în parte și pre alocuria mult la ameliorarea frecvenței biserice.

Aceste două mijloce, este natural, le vom cultiva, și desvolta în măsură tot mai mare și pre viitoriu, și se înțelege de sine, că ele își vor da totdeauna roadele lor.

Spre a putea însă îndrepta tot este de îndreptat pre acest teren este de lipsă, să ne ocupăm și de alte mijloce, și anume: să aflăm un mijloc, prin carele să putem îndrepta reul în mod radical.

Din datele amintite mai sus, aflăm, că de cauză pentru neumblarea poporului la biserică, se amintesc mai cu seamă încât pentru timpul de ernă, serăcia și lipsa poporului de mijloce pentru a-și cumpăra încălțăminte și îmbrăcăminte corespunzătoare; er încât pentru timpul fie veră se amintesc de cauză: că se țin târguri de țără în Dumineci și în sărbători, că se țin pertractări în aceste zile pre la antistieile comunale și pre la alte oficie etc.

Am cugetat asupra tuturor acestor impregiurări și am aflat, că da, toate acestea pot să împedecă poporul dela cercetarea biserice, dar în genere nu sunt cauze și pedeci nedelaturever, și nu sunt ele cauza cauzelor; ci această cauză trebuie să o căutam aiurea, și anume: în schimbarea, carea s'a produs în timpul mai nou în modul de gândire și acțiune al poporului față de traiul seu din bătrâni.

Din bătrâni adecă așa era în casa și în modul de gândire și acțiune al românului întocmirea, că tot ceea ce lucră și tot ceea ce doresce omul să fie stăpânit, și în serviciul unei datine religioase. Pruncii umblau la biserică, pentru că urmau pre părinți, er aceștia mergeau la sânta biserică, pentru că așa se treziseră, și pomeniseră din moși stremoși, că este o datorință a cerceta casa lui Dumnezeu în zile de Duminecă și sărbătoare

Și omul, carele este stăpânit de o datină, se supune ei până atunci, până când este stăpânit — fără să se întrebe mult, că pentru ce? Vine însă un timp, în carele omul, și popoarele se întrăbă, că pentru ce se facem această așa, și nu altcum; și dacă află argumente și motive de ajuns pentru ceea ce făcea mai nainte din datină, — continuă a face aceeași din convingere și în deplină conștiință de ceea ce face.

În acest timp al criticeii asupra datinelor din bătrâni, ni se pare nouă, că a început a intra binișor poporul nostru. Se întrăbă, credem noi, poporul, că pentru ce susține propriaminte cutare sau cutare datină, și după cum și răspunde, între impregiurările și gradul de dezvoltare, în carele se găsește, așa se acomodează în acțiunile sale viitoare. Se întrăbă de sigur poporul că pentru ce umblă la sânta biserică, mai cu seamă, că în lumea materialistă, în carea trăim

astăzi, omul s'a deprins a nu face nimic fără un folos real, vădit și simțit.

Și între grelele împregiurări ale vieții de astăzi și în spiritul timpului, în carele trăim, lumea în genere și la olaltă cu lumea mare și poporul nostru se trudește, și alergă mai mult după bunuri materiale, decât după bunuri spirituale-morale.

În această împrejurare în lupta și alergarea neșafioasă a omeniei de astăzi după câștiguri și bunuri materiale și deci în spiritul materialist al lumii de astăzi zace cauza cauzelor, pentru carea bi serica pe alocuria nu este cercetată de credincioși în măsură corespunzătoare, și pentru carea nu se alimentează din destul simțul de pietate creștină prin o participare via și activă a credincioșilor la cultul public dumnezeesc.

Constatând această cauză a cauzelor, pentru carea lumea de astăzi se arată în genere înstreținată de binefacerile religiei și cercetării biserice, este natural, — că tendința biserice și a preoției trebuie să se îndrepteze într'acolo, că ceea-ce făcea odinioară poporul bucuros și cu plăcere în ale religiunii și biserice din datină, — să facă acum din convingere și anume din o puternică convingere religioasă.

Drumul către această țintă este un drum lung și anevoios, dar nu este cu neputință.

Pentru formarea acestei convingeri religioase în măsură mai mare, de cum s'a putut aceasta, până acum, ne vom îndrepta privirea mai întâi asupra scolii și învățământului religios în școlile noastre confesionale. Și aici vom putea îndrepta mult, dacă vom considera cu deosebire două momente, și anume: a) ca prin învățământul religiei ca atare să avem cu deosebire în vedere partea subiectivă a religiei, adică formarea convingerii, și b) că prin toate cunoștințele, pe cari le predăm elevilor în școală să stăruim, ca să i întărim cu deosebire convingerea și credința în Dumnezeu, și necesitatea omului de a trăi în raport cu Dumnezeu.

În ceea-ce privește apoi viața și dezvoltarea vieții religioase a poporului, ținta principală a biserice și a preoției trebuie să fie îndreptată într'acolo, că din tot ceea-ce vede poporul în cultul public și în toate actele religioase, — să și poată forma convingerea, — că bunul și capitalul cel mai mare, pe carele și-l poate câștiga omul în această lume este convingerea religioasă, credința neclătită în Dumnezeu, că această credință este mijlocul unic, prin carele putem câștiga, conserva și valora în mod nimerit toate bunurile, de care avem lipsă, pentru ca să putem, să ne întemeiăm, și să trăim într'o bunăstare statornică.

„Biserica și Școala“.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Petrogeni, 10 Octobrie, 1892. Onorată redacțiune! În speranță, că onorata redacțiune a „Telegrafului Român“ îmi va da ospitalitate a înregistra în colonele sale istoricul unui fapt împlinit în ușa biserice noastre, vin a relata următoarele:

Multă introducere nu voi să fac, descriind *per longum et latum* lucrul, fiind acela prea bine cunoscut organelor competente de a vindeca răul, de care bolesce comuna noastră aproape de 6 ani; ci voi să pun pe tapet numai faptele regretabile ce s'au întâmplat în timpul din urmă în siul comunei noastre bisericești

Onorată redacțiune! Biserica noastră e bajocorită, averea ei păpă și școala lăsată în mâna sorții și cine molestăză aceste sanctuare?

Actualul domn învățătoriu Teodor Dusa et comp. Duminecă în 9 Octobrie în fața biserice în prezența poporului adunat spre a participa la rugăciunile obicinuite, s'a întâmplat un adevărat scandal, ce s'a înscenat de actualul învățătoriu și câți-va aderenți fanatisați prin dânsul. Onoratul domn actual administrator parochial Nicolau Cristea a venit la timpul obicinuit să săvârșască st. liturgie, și ce să vadă. În mijlocul comunei îi țin calea câți-va poporeni cu învățătoriu în frunte și-l provocă ca să nu mai os tenască până la biserică, că lor nu le mai trebuie, deore-ce ei au alt preot, pe Iacob Adam. Se înțelege onoratul domn Cristea a venit la biserică, a cărei ușă a aflat-o încuiată. A provocat pe învățătoriu să i predea cheia, deore-ce dânsul o păstra; ér cheia nu i s'a predat după repetite provocări. Maioritatea poporului a început greva și mulțămită tactică d-lui Cristea poporul s'a mulcomit. căci se putea întâmpla și omoruri, deore-ce aderenții d-lui Dusa au fost bine chefuiți cu alcool dela jupânul Itig. Acesta a trecut, dar se prevede o scenă oribilă. Și acesta din motivul, că preotul Iacob Adam e de mult în comună, unde nu crută nici un mijloc ca să și poată ajunge scopul; să fie introdus în oficiu cu forța, și acesta din motivul să nu dea de rușine pe protec-

torele seu, pe învățătoriu, carele a fost orbit poporul cu câte verzi și uscate Poporul a fost amenințat cu pedepse, a fost ademenit cu promisiuni goale, cari după ce s'au demascat poporului l-a pără-it, rămânând un număr cu cari împreună chefulindu se și de și sfinția sa Iacob Adam, plăcă acompaniat de răcnet la adresa Veneratului consistoriu până la casa învățătorului, unde apoi își țes planul de răsunare.

Intreb acum pe dl învățătoriu și pe favoritul dânsului Iacob Adam, că unde vor să ducă lucrul? La vărsare de sânge în ușa biserice? Noi nu admitem jertfe de sânge în canoanele biserice noastre. Poftiți numai înainte, că jupânul Itig mai are alcool și holumburi mai sunt pe drum de cari să se împedecă sântia sa Iacob Adam, ba și femeilor le place să le mai sêrute mâna sfinția sa, căci asta e moda, n'ai ce face. Una însă ve spun la ambii să nu bajocoriți biserica, să nu păpați averea aceleia cu călătorii până la Feleag, Abrud și Sibiu cu telegrame absurde și false, cu un cuvânt, să nu puneți lumina sub obroc, ci pe masă ca se lumineze tuturor celor din casă. Ér dlui Dusa i dau sfatul se începă prelegerile, că a sosit timpul și să învețe tinerile odrasle ce e bine frumos și nobil și nu a arunca cu bolovani după călători, să te îngrijești dle Dusa de școlă că de un sanctuaru, să nu lași se o rime porcii și să sară câinii satului pe o ferestă și iese pe alta; se te îngrijesci cu un cuvânt de chemarea-ți ce ai îmbrășsat și să nu te ocupi cu introducerea și destituirea popilor, că ar trebui să sci că nu zace în puterea d-tale acesta.

Veneratul Consistoriu archidiececan să nu se supere pe mine, dacă întreb, că până când va mai suferi neghina în grân? Până când va mai suferi un preot ca Iacob Adam să și părăsască turma sa cu săptămânile întregi ca să o sfășie lupii cei flămânzi ai confesionalismului ce domnesce, venind dânsul în altă comună spre a o neliniști și strica moralicește. Rușine unui atare păstoriu, rușine face întregului cler ortodox prin purtările sale. „Păstoriu ce nu îngrijește de turma sa nu merită să se îndulcescă de laptele oilor lui“ ăce sânta scriptură. A sosit timpul și acum este să se curățe biserica de cangrenă, de preoți ce nu și cunosc chemarea lor On. domn Nicolae Cristea ca actual administrator e chemat a relata lucrul mai îndetiau la locurile competente spre a se face odată lumină în întunec. Eu mă retrag scârbit până la suflet de mârșăvenia pusă la cale de învățătoriu Dusa, că unul ce nu și cunoscă chemarea sa și uită de datorința de a propaga lumină, pace și iubire în loc de întunec ura și discordie tot atâtea păcate ce i împodobesc inima. În speranță că glasul meu nu va suna îndeșert, ci va străbate la forurile competente, de unde să primim balsam pentru vindecarea răului, de care bolesce comuna noastră bisericească.

Rămân cu totă stima al On. redacțiuni
devotat fiu

Ioan Moldovan,
cleric absolut.

Varietăți.

* (Nou pământ bisericesc.) „Biserica și Școala“ scrie: Confratele nostru Georgiu Tigu, din Pecica română a dăruit pe sēma santei noastre biserice din numita comună un complex de pământ în preț de 3000 fl., adică trei mii fiorini val. aust. Dumnezeu se răsplătescă vrednicului nostru confrate jertfa adusă pre altariul Domnului.

* (Telegraf) Stațiunile de telegraf dela linia vicinală ferată: Șelimer, Vestem, Tălmăciu, Sebeșul de sus și Avrig sunt îndreptățite a manipula depeșe private și de stat.

* (Esamenele de cualificațiune preoțescă s'a ținut pentru diecesa Aradului în zilele de 21 și 22 Septembrie c. S'au prezentat 20 de absolvenți și toți au făcut esamenele cu succes.

* (Cas de mörte.) Primim scirea, ca învățătoriu din Boița, **Nicolau Bobeș**, a răposat Marți în 29 Septembrie c. st. v. după un morb îndelungat în etate de 51 ani, servind ca învățător 32 de ani. În mormântarea se va face Joi în 1 Octobrie v. la orele 10 a. m. Fiei țărina ușoră!

* (Convențiuni vamale.) Foile din Viena aduc scirea, că în tōmna acesta se vor încheia convențiuni vamale între Germania și Anstro-Ungaria de o parte, ér de altă parte între România.

* (Colera) Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu în ședința sa din 8 Oct. a luat conclud, că la pasul Turnului roșu să se institue un medic; pentru vizitarea și desinfierea călătorilor, cari sosesc în Sibiu să se orânduască mai mulți medici; curățenia școlilor și starea sănătății copiilor să se cerceteze pe fie-care săptămână; canalul pe care curge apa să se țină cât mai curat, etc. Scirile oficiale din Budapesta anunță, că în 10 Oct. au fost 27 casuri de coleră, 13 decese, 11 eliberați sănătoși Nu-

mărul bolnavilor 104. În Seghedin s'au anunțat casuri nouă de coleră.

„Monitoriu oficial“ al României a publicat următoarele:

Ministeriu, luând avisul consiliului sanitar superior, aduce la cunoscința publicului că din cauza întinderei ce a luat colera în unele state din Europa, se oprește importul în România din Rusia, Germania, Francia, Belgia, Austro-Ungaria, Serbia, Țările de jos (Olanda) și din porturile Mărei Negre ale Turciei de Asia, a obiectelor notate mai jos și anume:

a) rufăria de corp și de așternut ca articol de comerț. întrebuintată dar nespălată, (rufăria murdară ca bagagiu al călătorilor se va supune desinfectiunei la fruntarii); vestmintele întrebuintate ca articol de comerț;

b) probele de stofe (de țesături) uzate (nu probele de stofe noi, neumblate), sdrențe și rămășițele de stofe țesute de ori ce felu, peticelele de hârtie;

c) pieile brute, băcișele și mațele prospete sau uscate, mațele sarate (nu crude);

d) pērul de bou, de cămilă, de cal (nu și pânțele de pēr de cal vâpsite pentru site), pērul de porc necurățit, penele brute necolorate și necurățite și penele de puf (pernele călătorilor se vor desinfecta la fruntarii), lâna nespălată și nedesinfectată, bumbacul brut (nu bumbacul spălat, curățit și preparat pentru pansamente, nici vata nouă);

e) blănăriile neconfectionate (vestmintele împodobite cu bucățele de blană se vor desinfecta prin aerare în timp de 8 zile);

f) icrele, heringii și alți pești sarați, uscați și afumați sau marinați, nu și conservele de pești în cutii metalice închise ermetic;

g) untul de lemn în burdușe, șunca, slămina salamul și alte cărnățării, seul, untura de porc, pasatele alimentare, pesmeți;

h) lăpturile, smântâna, untul, brânza, cașcavalul, fructele prospete, legume verzi, cartofi;

i) sacii necurați (sacii care au servit la transportul de cereale se vor desinfecta la fruntarii prin vapori de apă fierbinte sau prin aruncarea lor în apă fierbinte sau în lapte de calce).

Aceste obiecte sunt oprite de a intra în România, fie că vin ele direct din localități infectate, fie că au trecut prin una din localitățile infectate, după apariția colerei într'ensele.

* (Curs de limba română.) Cetim în „Gazeta Bucovinei“, că societatea dōmnelor române din Bucovina a deschis și pentru anul școlar 1892/93 un curs de limba română pentru copile române. Înscrierile se face în fie-care și în localurile societății pentru cultura și literatura română, strada Transilvaniei Nr. 7. Joi în 6 Octobrie n. c. s'a început învățământul în trei despărțituri, care este încredințat d-șorei Stefania Turețchi. Societatea dōmnelor române invită pe părinți a și înscrie copilele la cursul numit, pentru care nu se plătesce nici o tacsă sau didactru.

* (Cestiunea colonisărilor.) Deputațiunea care merse la Budapesta, precum scrie „Luminătoriu“ avu informațiuni despre timpul și locul când și unde ministrul primesce în audiență și scia, că ministrul nu i acasă. Însă deputațiunea, sciricind și găsind pre ascuns că în 15 Septembrie este terminul, ceea ce publice nicăiri nu s'a dat de scire, se hotărî deci pentru ca petițiunea, să fie în timp legiuuit dată, a se presenta la secretariul de stat Fējér (la ministeriu de agricultură) care, în absența ministrului, avu misiunea a primi deputațiunea.

La ore 11 a. m. deputațiunea fu primită în audiență. Dl adv. C. Bredicean prin o alocuțiune potrivită, rostită în mod solemn și rezolut, expuse misiunea deputațiunei și predece petițiunea subscrisă de preste 2000 români din ținutul Făgetului.

Secretariul de stat primi petițiunea și declară, că guvernul țării în acțiunile sale nu face deosebire între români și unguri, ci intențiunea guvernului este a întări de o parte comunitățile rurale esistente, de altă parte prin colonisări a impopula ținuturile roditoare.

Cu intențiune nime până acum n'a fost eschis și în scopul acesta nici nu s'au luat măsuri din partea guvernului. Dealtcum guvernul va vedea ce va face în cât se va putea va stărui ca se trăiescă bine cu români.

De aici conducătorii deputațiunii, d-nii Sebastian Olariu protopresbiterul Făgetului, advocații din Lugoșiu C. Brediceanu și Dr. Stefan Petroviciu și alți fruntași de ai singuratecelor comune, adică aproape deputațiunea întregă au mers din Pesta la Buda se iese audiență la șeful consiliului de ministri contele Szapáry, care este tot odată și ministru de interne. Aici însă convingându-se, că ministrul nu i acasă, ci la Cincibiserici cu monarhul, deputațiunea s'a ho-

tărit a se prezenta la respectivul secretariu de stat Szalavszky. Aflându-l acasă, deputațiunea i-a comunicat menițiunea și intențiunea venirii sale și i-a recomandat petițiunea poporului.

Secretariul de stat promise, că și din a sa parte va trage atențiunea ministrului asupra acestei cauze, pe carea el luând-o la cunoștință declară de dreptă și ecuitabilă cererea petenților —

* (Regretabilă neînțelegeră). O temă dată elevelor unei școle din Württemberg a aruncat o desolație nejustificată în multe familii. Elevele trebuiau, ca exercițiu de stil, să redigeze scrisori, anunțând mărtașă unor rude și să le pună în plic cu adresele necesare. Temele fură luate de inspectul scolar, care trebuia să le revadă în vederea unui concurs. Din nenorocire, acest funcționar le

uită pe biroul cancelariei și un servitriu creșu de cuviință să le ducă la poștă. Institutul vestit prea târziu, și-a dat zădărnice silințe de a reintra în posesia scrisorilor, dintre cari unele erau deja pe drumul Americii și a Australiei chiar.

* („Marșul Ligei“.) Domnul colonel Glogovean din armata română a compus un marș de totă frumseță, însoțit de nise admirabile cuvinte dintr-un cântec popular din Transilvania. Acest marș intitulat „Marșul Ligei“, se cântă deja într-o mare parte a Olteniei, și chiar de muzicele militare; el a fost dedicat Ligei culturale. Comitetul Ligei, primind cu deosebită plăcere această dedicațiune, aduce dlui Glogovean cele mai vii mulțămiri ale sale.

Nr. 3091.

[200] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului sistemizat de vicenotariu comunal în Seliște devenit în mod definitiv vacant.

Cereri de competență instruite conform legii se mi se asternă cel mult până în 25 Novembre a. c. st. n. Salariul anual face 400 fl.

Vicenotariul comunal este în specie însărcinat cu toate agendele de dare și cu cele împreunate cu catastrul de vite.

Seliște, în 10 Octobrie, 1892.

Pretorul suprem:
Liviu de Leményi.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1892.

Budapesta — Predeal										
Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone	Tren accele- rat		Tren accele- rat	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone
10. —	8.05	8.05	—	2.15	pl. Viena	sos.	3. —	1.55	3. —	7.20
8.25	2.10	3.20	5.50	9.15	↓ Budapesta	↑	6.20	7.30	6.5	8.40
11.38	4.14	6.50	9.22	11.19	↓ Szolnok	↑	2.55	5.23	3.31	11.46
2.12	5.53	—	11.53	12.57	↓ P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.16	10.05
3.53	7.08	12.05	1.50	2.12	sos. Oradea-mare	pl.	Tr. de	2.25	11.04	5.43
4. —	7.15	—	2.24	2.19	pl. Oradea-mare	sos.	per- sone	2.18	10.44	8.38
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49	↓ Mező-Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13
5.22	8.18	2.14	3.46	3.26	↓ Rév	↑	—	—	9.30	—
5.45	—	2.50	4.07	—	↓ Bratca	↑	—	1.26	9.10	7.47
6.05	8.51	3.18	4.16	—	↓ Bucia	↑	—	—	8.51	—
6.31	9.07	3.54	4.53	4.17	↓ Cincia	↑	3.53	—	8.25	7.08
7.12	9.37	4.52	5.32	4.50	↓ Huiedin	↑	2.58	12.47	7.47	6.39
7.29	—	5.16	5.48	—	↓ Stana	↑	2.20	12.17	7.28	—
7.49	—	5.47	6.08	—	↓ Aghirș	↑	1.46	—	7.02	6.07
8.01	—	6.08	6.24	5.42	↓ Ghirbău	↑	1.13	—	6.47	—
8.14	—	6.30	6.39	—	↓ Nadișul ung.	↑	12.50	—	6.29	5.43
8.29	10.37	6.57	6.59	5.55	sos. Cluș.	pl.	12.17	11.01	6.08	5.25
8.46	11.10	—	8.20	6.18	pl. Cluș.	sos.	—	10.45	5.14	4.48
9.03	11.32	—	8.45	6.34	↓ Apahida	↑	—	—	4.45	4.23
10.08	12.50	—	10.21	7.34	↓ Ghirbău	↑	—	9.23	3.18	3. —
10.37	1.25	—	11.09	7.57	↓ Cucurdea	↑	—	8.54	2.31	2.08
10.56	1.43	—	11.17	—	↓ Uioara	↑	—	—	2.13	2. —
11.04	1.52	—	11.26	—	↓ Vințu-de-sus	↑	—	—	2.05	1.51
11.28	2.18	—	11.54	8.22	↓ Aiud	↑	—	8.24	1.35	1.23
11.45	2.40	—	12.18	8.38	sos. Teiuș.	pl.	—	8.07	1.08	12.45
12.13	—	—	12.58	8.43	pl. Teiuș.	sos.	—	8. —	1.28	—
12.44	—	—	1.34	—	↓ Crăciunel	↑	—	—	11.57	—
12.59	—	—	1.51	9.14	↓ Blăș	↑	—	7.31	11.42	—
1.35	—	—	2.29	—	↓ Micăsasa	↑	—	—	11.06	—
1.51	—	—	2.48	9.48	sos. Copșa-mică	pl.	—	6.57	10.4	—
2.12	—	—	3.03	9.50	pl. Copșa-mică	sos.	—	6.55	10.31	—
2.31	—	—	3.26	10.06	↓ Mediaș	↑	—	6.42	10.09	—
3.04	—	—	4.07	10.28	↓ Elisabetopol	↑	—	6.21	9.31	—
3.46	—	—	4.49	11.04	↓ Sighișoara	↑	—	5.54	8.53	—
4.04	—	—	5.35	11.19	↓ Hașfalău	↑	—	5.34	8.23	—
5.26	—	—	7.23	12.27	↓ Homorod	↑	—	4.29	6.55	—
6.10	—	—	8.09	12.58	↓ Agostonfalva	↑	—	3.56	6.09	—
6.41	Tr. de	—	8.43	1.15	↓ Apașa	↑	—	3.40	5.42	—
7.17	per- sone	Tren accele- rat	9.18	1.35	↓ Feldioara	↑	—	3.19	5.07	—
8. —	11. —	5.15	—	2.19	sos. Brașov	pl.	10.17	2.18	—	6.58
—	12.26	5.57	—	3.01	pl. Brașov	sos.	9.41	1.42	—	5.57
—	1.11	6.29	—	3.31	↓ Timiș	↑	9.12	1.12	—	5.16
—	8.35	12.10	—	9.15	sos. Predeal	pl.	4.45	7.40	—	8.50
—	—	—	—	—	sos. București	pl.	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Rușava — Vercerova										
Orient. Espres	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone	Tren mixt		Tren de per- sone	Tren accele- rat	Orient. Espres	Tren de per- sone
9.06	11. —	9. —	9.15	—	pl. Viena	sos.	2.45	2.45	3.16	7.05
Vineri	8.25	2.35	6.30	—	pl. Budapesta	sos.	8.15	9.14	10.27	1.20
1.55	10.25	3.50	8.51	—	sos. Cze-gled	pl.	5.50	6.43	—	12.05
ciroul.	10.35	3.56	9.06	—	pl. Cze-gled	sos.	5.27	—	—	12. —
numai	1.46	5.56	12.28	—	sos. Seghedin	pl.	1.50	—	7.13	9.57
Sămbăta	5.12	2.12	6.02	12.52	pl. Seghedin	sos.	1.15	10.40	7.07	9.49
5.18	5.20	7.59	4.24	—	sos. Timișoara	pl.	9.50	5.50	5.13	7.50
7.11	—	—	—	—	sos. Timișoara	pl.	—	—	—	—
—	6.15	8.25	5.25	9.30	pl. Timișoara	sos.	9.20	—	5.07	7.42
7.17	7.35	9.14	6.25	11.11	pl. Topoloveț	sos.	8.15	—	—	6.54
—	8.26	9.45	7.10	12.34	pl. Lugoj	sos.	7.35	—	—	6.27
—	9.35	10.41	8.23	3.30	pl. Caransebeș	sos.	6.31	—	—	5.39
—	—	11.38	9.34	5.21	pl. Teregova	sos.	5.20	—	—	4.40
—	—	—	10.49	7.23	pl. Mehadia	sos.	8.53	—	—	—
11.28	—	12.52	10.58	7.36	pl. Baile-Herculane	sos.	3.40	—	12.53	3.21
—	—	1.02	11.11	7.58	pl. Topleț	sos.	3.24	—	—	3.08
11.55	—	1.27	2.01	—	pl. Rușava	pl.	3.05	—	12.24	2.51
12. —	—	1.35	2.10	—	pl. Rușava	sos.	2.35	—	12.18	2.19
12.09	—	11.40	—	—	pl. Vercerova	sos.	2.26	—	12.10	2.10
10.55	—	—	—	—	pl. Vercerova	sos.	—	—	4.03	5.50
—	—	—	—	—	pl. București	sos.	—	—	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș										
	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone		Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone			
—	10. —	8.05	—	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	3. —	—	—
—	8.10	1.56	2.15	↓ Budapesta	↑	7.25	1.20	5.50	—	—
—	10.04	4.02	9.30	↓ Szolnok	↑	4.15	11.15	2.21	—	—
—	3.45	6.57	1.05	sos. Arad	pl.	11.18	8.20	9.05	—	—
—	—	T. d. p.	5.24	pl. Arad	sos.	10.46	7.20	8.40	—	—
—	4.30	2.34	5.46	↓ Glogovaț	↑	10.34	7.01	8.30	—	—
—	4.42	2.34	5.57	↓ Győrök	↑	10.11	6.20	8.08	—	—
—	5.03	3.34	6.19	↓ Pauliș	↑	9.58	5.50	7.57	—	—
—	5.14	3.58	6.30	↓ Radna-Lipova	↑	9.44	5.28	7.46	—	—
—	5.32	4.20	7.12	↓ Conop	↑	9.10	—	7.17	—	—
—	5.56	—	7.27	↓ Bêrzava	↑	8.54	—	7.02	—	—
—	6.12	—	8.07	↓ Soborșin	↑	8.03	—	6.24	—	—
—	6.58	—	8.33	↓ Zam	↑	7.28	—	5.53	—	—
—	7.26	—	8.57	↓ Gurasada	↑	7. —	—	5.23	—	—
—	7.52	—	9.13	↓ Iliș	↑	6.49	—	5.17	—	—
—	8.08	—	9.29	↓ Branicica	↑	6.24	—	4.55	—	—
—	8.26	—	9.53	↓ Deva	↑	5.59	—	4.33	—	—
—	8.52	—	10.19	↓ Simeria (Piski)	↑	5.43	—	4.17	—	—
—	10. —	—	10.50	↓ Orăștia	↑	4.42	—	3.30	—	—
—	10.25	—	11.16	↓ Șibot	↑	4.20	—	3.08	—	—
—	10.44	—	11.16	↓ Vințu de jos	↑	4.58	—	2.36	—	—
—	11.58	—	11.44	↓ Alba-Iulia	↑	3.40	—	2.19	—	—
—	11.29	—	12.06	↓ Teiuș	pl.	3.04	—	1.39	—	—
—	11.56	—	12.38	sos. Teiuș	pl.	—	—	—	—	—

Copșa-mică — Sibiiu										
	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone		Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone			
3. —	10.57	—	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	6.20	—	12.05	—
3.31	11.21	—	7.43	↓ Șeica-mare	↑	9.05	5.59	—	11.40	—
4.15	11.56	—	8.27	↓ Lómneș	↑	8.30	5.32	—	11.09	—
4.46	12.22	7. —	8.59	↓ Ocna	↑	8.02	5.09	4.09	10.43	—
5.10	12.40	7.35	9.23	sos. Sibiiu	pl.	7.35	4.49	3.35	10.17	—

Cucerdea — Oșorhei — Reg. săs.										
	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone		Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone			
—	2.35	8.20	2.41	pl. Cucerdea	sos.	7.47	8.25	1.15	—	—
—	3.26	9.11	3.27	↓ Ludoș	↑	7. —	7.41	12.31	—	—
—	5.07	11.39	5.14	sos. Oșorhei	pl.	5.20	5.54	10.05	—	—
—	5.50	12.20	5.36	pl. Oșorhei	sos.	5.14	5.05	9.35	—	—
—	7.25	1.55	7.15	sos. Reghinul-săs.	pl.	3.44	3.22	8. —	—	—

Simeria (Piski) — Hunedóra										
	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone		Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone			
—	10.50	4.40	9.58	pl. Simeria	↑	5.28.				